

Handläggare: Leif Kananen
Telefon: 08-508 14 171

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Tillsyn av Årsta vård- och omsorgsboende- remissvar till Länsstyrelsen i Stockholms län

Förslag till beslut

Tjänsteutlåtandet återopas som svar till Länsstyrelsen i Stockholms län.

Gillis Hammar
Stadsdelsdirektör

Kristina Goldring
Äldreomsorgschef

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholms län genomförde den 29 oktober 2008 tillsyn på Årsta vård- och omsorgsboende, avdelning 4 och 5. Länsstyrelsen riktar bland annat kritik för brister i den sociala dokumentationen. I tillsynsrapporten beskrivs några förbättringsområden. Förvaltningen har tagit fram en åtgärdsplan, vissa delar har redan åtgärdats, arbetet med övriga punkter pågår.

Ärendets beredning

Detta ärende har beretts inom äldreomsorgsavdelningen. Ärendet behandlas i stadsdelsnämndens pensionärsråd 2009-01-23. Yttrandet ska vara länsstyrelsen tillhanda senast 2009-01-15. Svarstiden har förlängts till 2009-02-09.

Bakgrund

Länsstyrelsen i Stockholms län genomförde den 29 oktober 2008 tillsyn på Årsta vård- och omsorgsboende, avdelning 4 och 5. Länsstyrelsen riktar bland annat kritik för brister i den sociala dokumentationen. Bristerna medför att det inte går att följa om och hur verksamheten har genomfört insatser utifrån den enskildes individuella behov av omsorg enligt socialtjänstlagen. I tillsynsrapporten beskrivs några förbättringsområden. Förvaltningen har tagit fram en åtgärdsplan, vissa delar har redan åtgärdats, arbetet med övriga punkter pågår.

Länsstyrelsen lyfter särskilt fram följande punkter som väl fungerande:

- Hänsynstagande till äldres integritet

Samtliga boende på Årsta vård- och omsorgsboende har egna lägenheter och hygienutrymmen. Lägenheterna är utrustade med en köksdel.

Enheten arbetar utifrån ett arbetssätt där kontaktmannen är den som i första hand hjälper den enskilde med nära och intima sysslor. Detta arbetssätt bidrar till att de äldres trygghet och integritet upprätthålls.

- Äldres möjligheter till en meningsfull tillvaro

Medarbetarna berättar att de försöker ta sig tid att samtala med de äldre samtidigt som de utför andra arbetsuppgifter. Det finns möjlighet för dem som så önskar att få sällskap vid utevistelse. Gemensamma aktiviteter förekommer t ex kaffestunder. De äldre som Länsstyrelsen talat med tycker att de har möjlighet till en meningsfull tillvaro och rätt till utevistelse.

Följande behöver förbättras enligt länsstyrelsen

- rättsäkerhetsfrågor
- insatsernas innehåll och kvalitet
- äldres möjlighet till inflytande och självbestämmande
- personalens kompetens
- jämställdhetsintegrering ur ett brukarperspektiv

Länsstyrelsen begär ett yttrande om vilka åtgärder som nämnden planerar vidta för att undanröja bristerna. Yttrandet ska vara länsstyrelsen tillhanda senast 2009-01-15, men länsstyrelsen har gett anstånd och förlängt svarstiden till den 9 februari 2009.

Länsstyrelsens synpunkter på rättsäkerhetsfrågor

Den sociala dokumentationen som förs under genomförandet är svåröverskådlig och otillräcklig. Genomförandeplanerna beskriver i viss mån vad den enskilde behöver hjälp med och när hjälpen ska utföras. Planeringen måste dock vara mer utförlig och omfatta dygnets alla timmar. Framförallt måste dokumentationen av

planeringen för hur de äldres behov och önskemål ska tillgodoses nattetid utvecklas.

Journalföringen måste utvecklas så att det till exempel framgår vad som framkommit vid kontakter, om det inträffat omständigheter som medfört att insatser inte kunnat genomföras och om den enskildes behov har förändrats. Den kompetensutveckling som erbjuds medarbetarna fokuseras på datasystemet ParaSoL snarare än dokumentationens innehåll.

Åtgärdsplan

Alla medarbetare har fått utbildning i dokumentation under de senaste åren. Två medarbetare har utbildats till handledare för övriga medarbetare. Samtliga medarbetare inklusive natten ska under år 2009 få ytterligare utbildning i vad som ska dokumenteras. När och hur insatser utförs ska tydligare framgå i genomförandeplanerna. Kopplingen till självbestämmande och delaktighet ska tydliggöras. Uppföljning och utvärdering av vidtagna åtgärder sker under hösten 2009.

Länsstyrelsens synpunkter på insatsernas innehåll och kvalitet

Ett fungerande ledningssystem för kvalitet enligt Socialstyrelsens föreskrifter saknas. Kvaliteten på den sociala dokumentationen är inte tillräcklig. Länsstyrelsen finner att arbetssätt varierar mellan olika enheter, arbetsuppgifterna utformas till stor del på initiativ av medarbetarna. Ett gemensamt arbetssätt som är förankrat i ledningen är av betydelse för att de äldres behov ska tillgodoses på samma sätt oavsett vem som utför hjälpen. Till exempel vid måltiderna finns variationer mellan enheterna. På en enhet är det trevligt dukat och det råder en trivsamt stämning. På andra enheter är borden mer torftigt dukade och de äldre sitter passiva och väntar på maten långt innan måltiden är färdig att serveras.

Medarbetarna bemöter de äldre respektfullt och de äldre tycker att de får den hjälp de behöver. Några äldre önskar dock t ex duscha oftare. De äldre måste informeras om rätten att ansöka om vad de vill, t ex att få duscha flera gånger i veckan.

Enhetens rutinpärmar behöver uppdateras. De gemensamma lokalerna och många av de äldres lägenheter är slitna och i behov av renovering.

Åtgärdsplan

Under hösten och vintern har en dietist inventerat måltidssituationen inom hela enheten. Under våren 2009 kommer ett "egen kontroll system" av all livsmedelshantering utarbetas i matrådet, där det finns representanter från alla avdelningar.

Alla medarbetare utbildas under våren 2009 i social dokumentation. I genomförandeplanen ska brukarens individuella önskemål framgå. Om önskemålen överskrider biståndsbeslutet tar omvårdnadsansvarig sjuksköterska kontakt med biståndshandläggaren för ny nivå bedömning. Kvalitetsrådet kommer att arbeta med uppdatering av rutinpärmarna. Ledningen träffar förvaltaren från fastighetsägaren Micasa regelbundet. Under året har 25 lägenheter omtapeterats. Nya möbler har inköpts till samtliga avdelningar.

Länsstyrelsens synpunkter på äldres möjlighet till inflytande och självbestämmande

Medarbetarna strävar efter att ge de äldre inflytande över hur och när hjälpen ges. De äldre får behålla sina invanda rutiner och livsstil. Vårdplanering genomförs tillsammans med den äldre och närstående vid inflyttning. Hur delaktigheten sker finns dock inte dokumenterat. Anhörigråd finns, möten sker cirka fyra gånger per år.

Åtgärdsplan

I den pågående utbildningen gällande den sociala dokumentationen, informeras alla medarbetare om vikten av att man dokumenterar vilka som varit delaktiga i vårdplaneringen, samt på vilket sätt.

Länsstyrelsens synpunkter på personalens kompetens

Cheferna erbjuds kontinuerlig kompetensutveckling. Hälften av medarbetarna har utbildning inom vård- och omsorg motsvarande gymnasiets treåriga omvårdnadsprogram, närmare hälften annan utbildning och fyra saknar utbildning. Medarbetarna erbjuds fortlöpande kompetensutveckling i form av kurser och föreläsningar.

Åtgärdsplan

Ledningen kommer i samband med medarbetarsamtalen år 2009 kartlägga behovet av kompetensutveckling och utbildningsinsatser för samtliga medarbetare. I dagsläget finns individuella kompetensutvecklingsplaner för samtliga vårdbiträden och undersköterskor. De som saknar individuella kompetensutvecklingsplaner är administrativa medarbetare, sjuksköterskor och paramediciska medarbetare. Efter kartläggningen kommer individuella kompetensutvecklingsplaner upprättas för samtliga medarbetare. Uppföljning och utvärdering av vidtagna åtgärder sker under hösten 2009.

Länsstyrelsens synpunkter på jämställdhetsintegrering ur ett brukarperspektiv

Jämställdhetsintegrering är den strategi som valts för att uppnå den jämställdhetspolitik som regering och riksdag ställt sig bakom. Jämställdhetsintegrering innebär att verksamheten bedrivs så att tjänster och den

service som erbjuds medborgarna svarar lika väl mot kvinnors som mot mäns utgångspunkter och behov (SOU 2007:15).

På Årsta vård- och omsorgsboende saknas rutiner eller riktlinjer för jämställdhetsintegrering. Varken enhetschef eller medarbetare har fått utbildning inom jämställdhet. Könsupplad analys genomförs inte vid uppföljningar, men statistik utifrån ålder och kön utförs. Det saknas handlingsplaner för hur medarbetare ska agera vid situationer med våldutsatta äldre kvinnor.

Åtgärdsplan

Ledningen och medarbetarna på enheten har ingen specifik utbildning inom området jämställdhetsintegrering. Det finns dock handlingsplaner för hur medarbetare ska agera vid hot och vålds situationer, men inte specifikt för våldutsatta kvinnor.

Frågan om utbildning har lyfts till förvaltningen eftersom den kompetensen inte går att hitta inom verksamheten. Förvaltningens ”arbetsplan för kvinnofrid” samt ”jämställdhets - och mångfaldsplan” är kända av ledningen på enheten. Ledningen för enheten kommer att följa upp arbetet med jämställdhetsintegreringsarbetet under våren 2009.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen har tagit fram en åtgärdsplan för att komma tillrätta med påpekade brister. I ärendet beskrivs påpekade förbättringsområden med åtgärdsplan. Förvaltningen föreslår nämnden godkänna rapporten med åtgärdsplanen samt att tjänsteutlåtandet lämnas som yttrande till Länsstyrelsen i Stockholms län.

Bilaga

- Tillsynsrapport Dnr 7010-08-88765: Årsta vård- och omsorgsboende, avdelning 4 och 5, Enskede - Årsta - Vantörs stadsdelsnämnd den 29 oktober 2008.